

LAGUTSKOTTETS BETÄNKANDE nr 16/1979-80 med anledning av landskapsstyrelsens berättelse till Ålands landsting över landskapet Ålands förvaltning och ekonomiska tillstånd under år 1978.

Med anledning av ovannämnda berättelse, varöver landstinget inbegärt lagutskottets utlåtande, får utskottet, som i ärendet hört lantrådet Folke Woivalin, kanslichefen Gunnar Jansson, kanslisekreteraren Lars-Ingmar Johansson, förre lantrådet Alarik Häggblom samt mottagit inbegärt utlåtande av finansutskottet om landskapets bokslut och finansavdelningens verksamhetsområde, värdsamt anföra följande.

Utskottet noterar att inga kommentarer anförts i landstinget vid ärendets remiss till lagutskottet. Vidare konstateras att vissa i utskottets betänkande över föregående berättelse anförda påpekanden i föreliggande berättelse åtgärdats. Utskottet omfattar finansutskottets bifogade utlåtande i sin helhet.

Efter en allmän diskussion har utskottet hört sakkunniga angående enskilda frågor i anslutning till berättelsen. Speciell uppmärksamhet har ägnats förteckningen i bilaga 3 över hemställningar och övriga i landstinget väckta initiativ, samt de i bilaga 6 ingående kommittéerna och arbetsgrupperna. Utskottet har också särskilt uppehållit sig vid avsnittet om ärendenas behandling i landskapsstyrelsen.

Inledningsvis antecknar utskottet, att fall förekommit då landskapsstyrelsen avslagit ansökningar om jordförvärv, vilka vederbörande kommun förordat. Utskottet har erfarit att kommunens ställningstagande, som då inneburit avsteg från en regelmässigt sträng praxis, i en del sådana fall motiverats av speciella omständigheter hos överlåtaren. Utan att taga egentlig ställning till denna fråga antecknar utskottet att det i sådana fall kunde finnas skäl för landskapsstyrelsen att begära tilläggsupplysningar från vederbörande kommun.

Beträffande ärendenas beredning i landskapsstyrelsen konstaterar utskottet att vissa byråer föredrar allenast få ärenden, och att därför, även om det för närvarande inte torde vara ändamålsenligt att överväga ett sammanförande av närstående arbetsområden på samma föredragande, en översyn av rutinerna måhända ändock vore motiverad. Utskottet, som konstaterar att antalet plenisammanträden minskat trots att antalet behandlade ärenden ökat, anser att

enskild föredragning och föredragning inför tjänsteman i mån av möjlighet borde utvecklas ytterligare. Behandling i plenum borde förbehållas enbart ärenden av större betydelse eller av principiell natur.

Beträffande lån och bidrag, och som exempel kan de under rubriken 7.1.4 nämnas, efterlyser utskottet uppgifter om antalet inlämnade ansökningar samt även om huru stora belopp som beviljats i jämförelse med de belopp som sökts.

På sidan 17 noterar utskottet att antalet ramsakningsfångar i polishäktet i Godby nedgått från 17 år 1977 till nio år 1978. En av orsakerna härtill torde vara att polisinrättningen i Mariehamn under 1978 fått nya lokaliteter till förfogande. Inom kort torde också uppförandet av ett för hela fasta Åland avsett centralt polishus planeras och då detta sedan tas i bruk kommer användningen av polishäktet sannolikt att minska ytterligare. Med anledning härav borde landskapsstyrelsen ägna särskild uppmärksamhet åt polishäktets i Godby framtida användning bland annat såsom en plats där kortvariga frihetsstraff kan avtjänas.

Under rubriken 6.1.7.5 Ålands Handelsläroverk framgår att institutavdelningens klass 3 M skulle ha haft tio elever och klass 3 R nio. Enligt handelsläroverkets egen årsberättelse skulle klass 3 M ha haft nio elever och klass 3 R tio elever.

Av texten under rubriken 6.2.2.1 framgår att fornminnesinventeringen för fasta Ålands del avslutats. Utskottet har emellertid erfarit att denna inventering avsett redan kända fornlämningar. Enligt utskottet borde även hittills okända fornlämningar efterforskas och resultatet bringas till allmänhetens kännedom för att undvika de problem från markanvändningssynpunkt som osäkerheten beträffande fornlämningar innebär.

Beträffande näringsavdelningens förvaltningsområde saknar utskottet en kort redogörelse över verksamheten i åtminstone något av de affärsdrivande aktieföretag där landskapsstyrelsen är huvuddelägare. Redogörelsen kunde lämpligen införas i en bilaga och vore speciellt önskvärd i sådana fall då ett ökat samhällsstöd är aktuellt.

Angående jordbruksbyråns förvaltningsområde antecknas att det i den allmänna översikten ingår endast uppgifter om temperatur och nederbörd. Utskottet efterlyser i den allmänna översikten eller i en bilaga en redogörelse över lantbruksnäringens ekonomiska situation. Uppgifter om lantbrukets ekonomiska

nettoavkastning och prisutvecklingen för de viktigaste produkterna borde införas i kommande berättelser.

Den under rubriken 7.2.1.5 omnämnda fortsatta ökningen av frukt och bärödlingen förefaller något inkonsekvent eftersom skörden i kilo räknad de facto minskat i samtliga fall där jämförelse med föregående års utfall görs.

Beträffande skogsbruksbyrån antecknar utskottet att materialet är föredömligt uppställt.

På sidan 117 saknas under rubriken hemställningsklämmor angående lagmotion till Riksdagen om ändring av 4 och 11 §§ självstyrelselagen, anteckning om att ärendet är beaktat i revisionskommitténs betänkande.

Angående bilaga 6 lagberedningskommittéer antecknas, beträffande kommitté nr 4 med uppdrag att utarbeta förslag till en överenskommelseförordning angående förvaltning av lantbruksprisstöd, att kommitténs uppdrag om det fortfarande anses angeläget borde upptas till ny behandling av landskapsstyrelsen.

Finansutskottets ovannämnda utlåtande fogas till detta betänkande.

Med hänvisning till det anförda får lagutskottet vördsamt föreslå
att Landstinget måtte bringa detta betänkande
till landskapsstyrelsens kännedom.

Mariehamn den 11 februari 1980.

På lagutskottets vägnar:

Sune Carlsson
ordförande

Lars Karlsson
sekreterare.

Närvarande i utskottet: ordföranden Carlsson, viceordföranden Berg, ledamöterna B. Häggblom och Lindfors samt ersättarna Eriksson (delvis) och Jansson (delvis).

Till Lagutskottet

från finansutskottet.

Lagutskottet har i skrivelse den 12 december 1979 anhållit om finansutskottets utlåtande huruvida landskapets bokslut, landskapsrevisorernas berättelse eller i landskapsstyrelsens förvaltningsberättelse 1978 ingående avsnitt om finansutskottets förvaltningsområde finnes något att beakta vid lagutskottets behandling av landskapsstyrelsens förvaltningsberättelse. Finansutskottet får anföra följande.

Beträffande förvaltningsberättelsen hänvisar utskottet till landskapsrevisorernas berättelse såvitt gäller avsaknaden av eller ofullständiga uppgifter om dels studiecirkelverksamheten och dels trafiken i nordvästra skärgården med nybyggda transportfärjan m/s Tärnan.

Utskottet konstaterar också att i förvaltningsberättelsen, inom redogörelsen för finansavdelningens förvaltningsområde, hotell- och restaurangverksamheten vid hotell Arkipelag endast redovisas genom ordinarie årsbokslutet enligt de för bokslutet gällande bestämmelserna. Uppgifter om hotellets verksamhet i övrigt saknas i förvaltningsberättelsen och ej heller i den för Ålands hotell- och restaurangskola särskilt angivna årsberättelsen berörs den egentliga rörelsen vid hotellet. Med beaktande av att rörelsen innebär affärsverksamhet av betydande omfattning anser utskottet motiverat, att för verksamheten bör redogöras utförligare än hittills. Detta förutsattes även i den av landstinget antagna lagstiftningen rörande Ålands hotell- och restaurangskola. Enligt utskottets uppfattning bör den ekonomiska redogörelsen innefatta resultat- och balansräkning enligt samma principer som i privata bolag med motsvarande omsättning.

Huruvida detta i förvaltningsberättelsen skall upptagas i anslutning till ordinarie årsbokslutet inom finansavdelningens förvaltningsområde eller i annat sammanhang har utskottet nu inte haft anledning att uttala sig om.

Mariehamn den 7 januari 1980.

På finansutskottets vägnar:

Rolf Carlsson
ordförande.

Henrik Gustafsson
sekreterare.